

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Ing. Antona Jakubíka na neverejnom zasadnutí konanom 15. mája 2008 v Bratislave v trestnej veci obvineného **G. R.**, pre trestný čin krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku podľa § 175 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005), o dovolaní obvineného G. R., podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. L. J., proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. októbra 2006, č. k. 2 To 171/2006-241, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvineného G. R. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo 16. mája 2006, sp. zn. 2 T 27/2003, bol obvinený G. R. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku podľa § 175 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 28. mája 2001 na Okresnom úrade justičnej polície Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši ako svedok v trestnej veci obvineného Ing. J. R., narodeného X., číslo konania O. po zákonom poučení svedka okrem iného i o právnych následkoch krivej výpovede pred vyšetrovateľom uviedol: „...sa K. s týmito dvomi mužmi hádal... ..slovný konflikt prerástol do fyzického napadnutia, a to medzi K. a jedným z tých dvoch mužov. Už neviem, kto ten fyzický konflikt začal, kto koho udrel, bola to podľa mňa bežná bitka, ale viem, že zrazu sa p. K. ocitol na zemi,...“ a dňa 5. novembra 2001 na Okresnom súde v Liptovskom Mikuláši na hlavnom pojednávaní

číslo konania 3 T 77/01 vo veci obžalovaného Ing. J. R., narodeného X., po zákonom poučení ako svedok vypovedal: „...Bol som svedkom konfliktu medzi pánom K. a dvomi mužmi, ktorých neviem popísať, trvám na tom, čo som vypovedal pred vyšetrovateľom... Videl som, ako pán K. vybehol, vyzeralo to, ako by ich chcel napadnúť... ...jeden z tých mužov udrel pána K., on potom spadol...“, hoci to nebola pravda.

Za to mu bol podľa § 175 ods. 1 Tr. zák. uložený peňažný trest vo výmere 10 000 (desaťtisíc) Sk, pričom pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený mu bol podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. uložený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) týždeň.

Uznesením Krajského súdu v Žiline z 25. októbra 2006, č. k. 2 To 171/2006-241, bolo odvolanie obvineného proti citovanému rozsudku podľa § 256 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) zamietnuté.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal obvinený G. R. písomným podaním z 19. marca 2007 (doručeným súdu prvého stupňa 20. marca 2007) prostredníctvom zvoleného obhajcu JUDr. L. J. (v zmysle doloženého plnomocenstva) dovolanie.

Dovolateľ sa ním domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie. V dovolaní namietal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Konkrétne namietal, že v pôvodnom konaní nebol náležite zistený skutkový stav veci v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por. a súdy oboch stupňov nevykonali všetky dôkazy potrebné k náležitému zisteniu skutkového stavu, resp. aj dôkazy, ktoré boli vykonané neboli uskutočnené procesne obhájiteľným spôsobom. Takto nesprávne boli vykonané výsluchy svedkov V. K., M. L., M. L. a D. M., keď títo síce boli pred súdom vypočutí, ale len ohľadne toho, či v skoršom trestnom konaní vypovedali pravdivo, zatiaľ čo obvinenému a jeho obhajcovi nebolo umožnené položiť svedkom akúkoľvek otázku smerujúcu k overeniu pravdivosti ich výpovedí v skoršom trestnom konaní. Záver o nepravdivosti svedeckých výpovedí obvineného preto nie je podložený o dôkazy vykonané v posudzovanom trestnom konaní.

Naviac uvedeným spôsobom boli vypočuté osoby, ktoré v skoršom konaní vypovedali proti (v tomto konaní odsúdenému) J. R., zatiaľ čo návrhy na vypočutie osôb vypovedajúcich v jeho prospech boli zamietnuté, čím došlo k porušeniu článku 6 ods. 3 písm. d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého obvinený má právo dosiahnuť predvolanie a výsluch aj svedkov vo svoj prospech. V konaní však boli vykonané len dôkazy svedčiace v neprospech obvineného.

Súd prvého stupňa taktiež nevykonal jemu predložený vecný dôkaz – videonahrávku z miesta činu, ktorá mala odhaliť nepravdivosť výpovedí svedkov v skoršom trestnom konaní. Tým podľa neho došlo k zásahu do jeho práva na obhajobu a spravodlivé súdne konanie.

Ďalej poukázal na to, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí odvoláva aj na výpoveď svedka M. zo skoršieho trestného konania. Táto osoba však v predmetnom konaní v postavení svedka nevypovedala, v dôsledku čoho sa rozhodnutie opiera o dôkaz, ktorý nebol vykonaný.

Napokon vyjadril názor, že v posudzovanom konaní je potrebné pre preukázanie nepravdivosti výpovede obvineného zo skoršieho trestného konania opätovne vykonať tie svedecké výpovede, ktoré majú preukazovať nepravdivosť výpovede obvineného, pričom nemožno sa uspokojiť len s poukazom na odsudzujúce rozhodnutia vydané v skoršom konaní, v ktorom mal obvinený nepravdivo vypovedať. Tento záver vyvodil zo skutočnosti, že právne záväznou je len výroková časť súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho odôvodnenie rozhodnutia nemôže byť podkladom pre prijatie záveru o nepravdivosti posudzovaných svedeckých výpovedí. Žiadny dôkaz zhromaždený v trestnej veci odsúdeného J. R. staršieho nie je preto možné použiť v trestnej veci obvineného G. R. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie najvyššieho súdu z 19. januára 1999, sp. zn. 6 To 79/98, podľa ktorého dôkazy vykonané pred vznesením obvinenia jednému zo spoluobvinených, nie je možné použiť v trestnom konaní vo vzťahu k tomuto spoluobvinenému.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolateľ uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za založené na nesprávnom

právnom posúdení veci z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu veci, ako aj z dôvodu nesprávneho použitia ustanovenia § 175 Tr. zák. na posudzovaný prípad. Ak by totiž súd vykonal dokazovanie už vyššie uvedeným spôsobom, zistil by, že výpovede svedkov zo skoršieho trestného konania, ktoré majú obvineného usvedčovať z nepravdivej výpovede (výpovede svedkov V. K., M. L., M. L. a D. M.) sú nepravdivé, plné vnútorných rozporov a tendenčné na rozdiel od druhej skupiny dôkazov potvrdzujúcej tvrdenia obvineného (výpoveď svedkov Ing. J. R. st., Ing. J. R. ml., G. R., M. M., B. S., Ľ. K. a L. Z.). V ďalšom dovolateľ podrobne analyzoval prvú skupinu svedeckých výpovedí s poukazom na konkrétne rozpory a nelogickosti spochybňujúce ich hodnovernosť – takto napr. svedkyňa M. nemohla vidieť v nočných hodinách pri stretnutí dvoch osvetlených protiidúcich vozidiel do vnútorných priestorov protiidúceho motorového vozidla, existuje pochybnosť o zaujatosti tejto svedkyne voči Ing. J. R. st. vzhľadom na ich osobné spory a pod. V konečnom dôsledku celkovo spochybnil závery skoršieho trestného konania, keď uviedol, že dokazovaním nebolo dokonca vylúčené ani to, že páchatelom skutku z 23. novembra 2000 bol sám obvinený, čo vyvoláva otázku či v tomto konaní mal vôbec vystupovať ako svedok a nemal byť spoluobvineným. Taktiež podľa neho v tomto konaní nebolo vyvrátené, že sa stal obvineným opisovaný incident medzi (v tomto konaní) poškodeným K. a dvomi neznámymi mužmi.

V závere poukázal na to, že dve výpovede obvineného, pre nepravdivosť ktorých je trestne stíhaný, sú obsahovo identické a nie sú medzi nimi rozpory. Len na základe porovnania ich obsahu nemožno dospieť k záveru o ich nepravdivosti. Napokon vyslovil názor, že posudzované svedecké výpovede neopisujú tú istú udalosť, nakoľko neopisujú konflikt medzi (poškodeným) K. a (obžalovaným) Ing. J. R. st.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúre v Liptovskom Mikuláši. Okresný prokurátor sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne konštatuje, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné (§ 368 ods. 1 a § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 až § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade naplnené neboli, a to z nasledovných dôvodov.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vo vzťahu k namietanému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je nevyhnutné konštatovať, že obvinený namietal výlučne nesprávnosť skutkových záverov súdov oboch stupňov a tiež hodnotenie vykonaných dôkazov z pohľadu ustanovenia § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por. Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. vyplýva, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný v danom prípade posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Vo vzťahu k dovolacej námietke o nesprávnosti právnej

kvalifikácie posudzovaného skutku, Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že jeho právne posúdenie v rozsudku súdu prvého stupňa je správne. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať. V posudzovanom prípade skutok právoplatne ustálený v tzv. skutkovej vete výrokovej časti rozsudku okresného súdu obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku podľa § 175 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Ostatné v dovolaní vytýkané chyby rozhodnutí súdov oboch stupňov v pôvodnom konaní, ako aj konania, ktoré im predchádzalo, sa týkali dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. Základom dovolacích námietok v tomto smere bol názor dovolateľa, že v posudzovanom trestnom konaní, ktorého predmetom je trestný čin krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku podľa § 175 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. obvineného G. R., má byť v podstate vykonané dokazovanie v rozsahu skoršieho trestného konania vedeného Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 3 T 77/01, v ktorom bol trestne stíhaný Ing. J. R. st. pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. a v rámci ktorého mal ako svedok nepravdivo vypovedať obvinený G. R.

Uvedený názor dovolateľa je však nesprávny a okresný súd v pôvodnom konaní nepochybil, keď ohľadne nepravdivosti výpovede obvineného G. R. vykonal dokazovanie (okrem iného) aj „len“ čítaním zápisníc o výsluchu svedkov zo skoršieho konania bez toho, aby tieto osoby ako svedkov opätovne predvolával aj v posudzovanom trestnom konaní. Predmetom dokazovania totiž v posudzovanom trestnom konaní nie je preukazovanie okolností skutku otca obvineného Ing. J. R. z 23. novembra 2000, pre ktorý bol v skoršom konaní odsúdený, ale výlučne konanie obvineného G. R., ktorý mal v tomto konaní nepravdivo vypovedať.

Tento záver vyplýva už samotnej povahy trestného činu krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku, keď spáchanie tohto trestného činu je vždy

spätý s iným skorším konaním, v ktorom osoba obvinená z krivej výpovede vystupovala v procesnom postavení svedka. Pre zistenie naplnenia znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu obvineným je preto nevyhnutné preskúmanie aj skoršieho trestného konania, avšak len z tohto hľadiska, či v ňom obvinený ako svedok pred súdom a vyšetrovateľom uviedol nepravdu o okolnosti, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie v tomto konaní. Takéto zistenie je možné len preskúmaním spisového materiálu zo skoršieho konania (v danom prípade spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš so sp. zn. 3 T 77/01).

Okresný súd preto správne vykonal dokazovanie oboznámením spisového materiálu zo skoršieho konania vrátane podstatných svedeckých výpovedí (č. I. 159 spisu) ako listinný dôkaz podľa § 213 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov). Napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré sú založené (okrem iných dôkazov) aj na svedeckých výpovediach zo skoršieho konania, sú preto založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané zákonným spôsobom (čítaním listinných dôkazov).

Pokiaľ ide o skupinu svedkov, ktorý boli v posudzovanom trestnom konaní vypočutí, avšak len k tomu, či v skoršom konaní boli ako svedkovia riadne poučení a vypovedali pravdu bez toho, aby sa vyjadrovali k skutkovým okolnostiam zo skoršieho trestného konania, je potrebné konštatovať, že ich vypočutie na hlavnom pojednávaní bolo nadbytočné a pre objasnenie veci nepodstatné, i keď súd prvého stupňa bol povinný vykonať a vykonával tieto dôkazy na základe pokynu nadriadeného súdu po zrušení skoršieho rozsudku v tejto trestnej veci. Nevypočutím iných svedkov zo skoršieho konania obdobným spôsobom preto nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu a námietka dovolateľa, že týmto boli vykonané len dôkazy svedčiace v neprospech obvineného je preto neopodstatnená.

Právo na obhajobu obvineného nebolo zo strany súdov v pôvodnom konaní porušené ani zamietnutím návrhu obvineného na oboznámenie ním predloženej videonahrávky z miesta činu, nakoľko tento dôkaz mal smerovať výlučne k objasneniu skutku, ktorý bol predmetom iného už právoplatne skončeného trestného konania.

Dovolacie námietky spochybňujúce správnosť odsudzujúcich súdnych rozhodnutí vydaných v skoršom konaní (sp. zn. 3 T 77/01) vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodné, nakoľko ich právoplatným odsudzujúcim výrokom o vine Ing. J. R. st. boli súdy v posudzovanom trestnom konaní viazané (9 ods. 1 Tr. por.), čo napokon uvádza v dovolaní aj sám dovolateľ. Tvrdenie dovolateľa, že právne záväzný pre súd v posudzovanom konaní je len výrok (a nie aj odôvodnenie) týchto rozhodnutí je síce správne, avšak je potrebné uviesť, že dôkazy zo skoršieho konania boli vykonané aj v posudzovanom trestnom konaní, a to ako listinné dôkazy, pričom tieto hodnotili súdy v posudzovanom konaní samostatne. Podkladom pre rozhodnutie súdov v predmetnom konaní preto nebolo odôvodnenie rozhodnutí zo skoršieho (iného) konania, ako nesprávne uvádza dovolateľ, ale uvedené listinné dôkazy.

Rovnako nesprávny je aj názor dovolateľa, podľa ktorého dôkazy zo skoršieho konania nemožno v predmetnom konaní vôbec použiť. Naopak, práve a len týmito dôkazmi (ktoré v predmetnom konaní mali povahu listinných dôkazov) možno preukázať trestnú zodpovednosť obvineného za nepravdivé svedecké výpovede. Dovolateľom citované rozhodnutie najvyššieho súdu z 19. januára 1999, sp. zn. 6 To 79/98, je v kontexte posudzovaných otázok neaplikovateľné, nakoľko k prejednávanej veci nemá žiadny vzťah.

Právne bezvýznamnou je napokon aj dovolacia námietka, že obe svedecké výpovede obvineného zo skoršieho konania boli nerozporné a obsahovo identické. Nepravdivosť dvoch svedeckých výpovedí obvineného totiž nespočívala v zmene týchto výpovedí v priebehu konania (napr. v neskoršom popretí pravdivosti skoršej výpovede), ale v tom, že k útoku na poškodeného K. došlo neznámymi dvoma osobami s cieľom zbaviť trestnej zodpovednosti za tento útok Ing. J. R. staršieho. Dvakrát identicky zopakovaná lož – pred vyšetrovateľom a neskôr pred súdom – nevylučuje spáchanie trestného činu krivej výpovede.

Napokon celkom neopodstatnenou je i polemika dovolateľa s tým, či vôbec v pôvodnom konaní obvinený vystupoval, resp. mal vystupovať ako svedok. Zo spisového materiálu zo skoršieho konania (zápisník o výsluchu svedka) je zrejmé, že v tomto konaní vypovedal ako svedok a nie v žiadnom inom procesnom postavení. Otázkou, či mal alebo nemal byť v uvedenej trestnej veci spoluobvineným,

neboli súdy oprávnené sa vôbec zaoberať, čo vyplýva z tzv. obžalovacej zásady, na ktorej je trestný proces v právnom poriadku Slovenskej republiky založený (§ 2 ods. 8, § 220 ods. 1 Tr. por. /zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov/).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por. a tak podľa § 382 písm. c/ Tr. por. uznesením dovolanie obvineného odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 15. mája 2008

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: